

نقش خانواده در مشکلات تحصیلی نوجوانان (۱)

به اولیا نمی‌دهند و سعی می‌کنند وضعیت درسی خود را همیشه مطلوب نگه دارند.

۳- گرایش به سوی رشته‌های خاص: به دلیل اینکه در دوره‌ی نوجوانی و جوانی تغییراتی در جسم و روح انسان ایجاد می‌شود لذا طرز فکر نسبت به درس و مدرسه به سمت گرایش‌های نو و جدید تغییر می‌یابد. این گرایش‌ها ممکن است به سمت ورزش، حوزه‌ی علمیه، رانندگی و صنعت باشد. پس ممکن است این گرایش‌ها و نگرش‌ها مشکلات تحصیلی جدیدی برای آن‌ها داشته باشد.

۴- عدم اعتدال والدین: رعایت اعتدال در برخورد با نوجوان و جوان باید تا حدودی باظرافت و دقت همراه باشد. از دوره‌ی نوجوانی به بعد در فرد یک احساس بزرگ بودن نسبت به دوره‌ی کودکی ایجاد می‌شود که باعث استقلال طلبی فرد می‌شود، لذا نوجوان با امر و نهی اولیای خود به مبارزه برمی‌خیزد. معمولاً در دوره‌ی راهنمایی و دبیرستان اولیا مراقبت‌های خود را به علت بزرگ شدن فرزندانشان کم می‌کنند ولی بر امر و نهی خود می‌افزایند.

۵- تحقیر، سرزنش و مقایسه با دیگران: برای هویت و اصلاح رفتار نوجوان و جوان این‌گونه اعمال تأثیر مثبتی ندارد، جز اینکه ممکن است این‌گونه رفتارها در فرد ایجاد واکنش دفاعی کند و استمرار چنین اعمالی رفته‌رفته باعث شخصیت منفی در فرد می‌شود و ناامیدی را به بار می‌آورد.

۶- تبعیض بین دختر و پسر در ساختار فرهنگی: یکی دیگر از مشکلات تحصیلی تبعیض قائل شدن بین دختران و پسران است. این تبعیض در نقاط جغرافیایی مختلف ایران شدت و ضعف‌های گوناگونی دارد. عواملی همچون افزایش جمعیت، فشارهای اقتصادی، مسئولیت‌های دختران، کمبود معلم زن، دور بودن مدرسه، نبودن مدرسه مجزا برای دختران، نبود امکانات آموزشی، محدودیت‌های عملی باعث گردیده است که تحصیلات دختران کمتر از پسران باشد. ادامه دارد...

نگارش: الهه مهر منش - دکتری روانشناسی سلامت

از مسایلی که بر فرآیند تحصیلی تأثیرگذار است مسئله بلوغ جنسی است. در ایران دوره‌ی بلوغ معمولاً دوره اول متوسطه تحصیلی است. ساختار تحصیلی این دوره با دوره‌ی ابتدایی از نظر کتاب‌های درسی و حجم آن‌ها، معلم، آزمایشگاه و ... تفاوت‌هایی دارد. دروس نیز تا حدودی تخصصی می‌شود. به همین علت برای هر درسی دبیری جداگانه اختصاص می‌یابد. از طرف دیگر، تفاوت در ساختار آموزش مدارس راهنمایی باعث می‌شود تا دانش‌آموز با قوانین جدیدی مواجه شود که همگی این‌ها مسایل و مشکلات تازه‌ای را برای دانش‌آموزان به بار می‌آورد، خصوصاً دانش‌آموزانی که از یک برنامه‌ریزی صحیحی برخوردار نباشند، بیشتر دچار مشکل می‌شوند.

در دوره‌ی متوسطه دوم باز هم مسئله‌ی تخصصی تر شدن دروس نیز شدت می‌یابد و بر حجم کتاب‌ها نیز افزوده می‌شود. لذا دبیران این دوره باید از نظر سطح تحصیلات، صلاحیت بالاتری نسبت به دوره‌ی قبلی داشته باشند.

از نظر انجام تکالیف، معیارهای دوره‌ی متوسطه اول و دوم به کلی با دوره‌ی ابتدایی متفاوت است. در این دوره مسئولیت انجام تکالیف بیشتر بر عهده‌ی شخص دانش‌آموز است. در این دوره دیگر دانش‌آموز برای انجام دادن تکالیفش انتظار دریافت مهر صد آفرین و هزار آفرین ندارد و چنانچه نوجوان یا جوان در این دوره‌ها به صورت خودکار و به موقع وظیفه‌اش را انجام ندهد از حرکت یادگیری در کلاس همگام با همکلاسی‌ها و گروه‌های همدرسی خود فاصله می‌گیرد و از آن‌ها عقب می‌افتد، به طوری که هر روز میزان این عقب افتادگی افزایش می‌یابد.

تعریف مشکلات تحصیلی. چنانچه نوجوانی دچار اشکال یادگیری یا ناتوانی در برقراری ارتباط باشد، می‌توان گفت که مشکل تحصیلی دارد. نوجوانی که دارای ضریب هوشی عادی است ولی در گذراندن واحدهای درسی مدرسه ناموفق است یا نمرات بسیار پایینی کسب می‌کند، دچار مشکلات تحصیلی است.

عوامل موثر در ایجاد مشکلات تحصیلی عبارت‌اند از:

۱- خانواده آشفته: اختلافات خانوادگی اثر سوئی در ادامه‌ی تحصیل نوجوان و جوان دارد.

۲- درگیری نوجوان و جوانان با اولیا: معمولاً اولیا سعی می‌کنند از ضعف‌های درسی فرزندانشان به عنوان اهرم‌هایی جهت مقابله با آن‌ها استفاده کنند و این مطلب را نوجوانان و جوانان درک نموده‌اند لذا بعضی از آن‌ها چنین فرصتی را

